

ΠΕΡΙ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

Μας λένε οι σοφοί ότι ο θάνατος είναι συνέπεια της ζωής. Αφού ζούμε λέγουν πρέπει και να πεθάνουμε. Όμως στην καθημερινή μας ζωή βλέπουμε την τραγική του όψη γιατί βλέπουμε άλλους να φεύγουν πρόωρα και μάλιστα προτού γνωρίσουν την γλυκύτητα της ζωής και άλλοι να φεύγουν στην κανονική τους ηλικία. Γι' αυτό δεν είναι τυχαίο που ο Περικλής, ο Μεγάλος Έλληνας Πολιτικός που με τα έργα του, τον Παρθενώνα, Τα Προπύλαια, τον Ναόν της Απτέρου Νίκης και άλλα που έκαναν την Αθήνα πνευματικό και καλλιτεχνικό κέντρο του κόσμου, αποκαλούσε το θάνατο πραγματικό τύραννο και θεριστή που ξέρει μόνο να θερίζει μικρούς και μεγάλους, νέους και βρέφη χωρίς να λαμβάνει υπόψη του τις συνέπειες.

Είναι βέβαια και άλλοι σοφοί που γεννήθηκαν μετά τον Περικλή που προχώρησαν ακόμη πιο πολύ και απεκάλεσαν το θάνατο τέρας και άσπλαχνο που δεν έχει καρδιά και δεν στοχάζεται ούτε τις παρθένες κόρες που πενθούν ούτε τους θρήνους που εκπέμπει η χηρεία και η ορφανιά. Τον απεκάλεσαν ακόμη τυφλόν και κουφόν γιατί δεν κάμπτεται ούτε συγκινείται από τις κραυγές και τα δάκρυα της μάνας και του πατέρα, ούτε υπακούει στους πικρούς στεναγμούς του παππού ή της γιαγιάς. Όλοι συμφωνούν ότι αυτός ξέρει μόνο να τα βάζει με την ζωή που είναι το πολυτιμότερο στοιχείο που έδωσε ο θεός στον άνθρωπο.

Υπάρχουν βέβαια και άνθρωποι που βλέπουν τον θάνατον διαφορετικά. Ίσως με την ελπίδα ότι θα δώσουν παρηγοριά στους υποφέροντες και τους πονούντες. Τον βλέπουν σαν συνέχεια της ζωής, τον βλέπουν σαν ύπνο γλυκύ που τους δίδει

Α. Μ. Δημητριάδης

την ευκαιρία να φύγουν από τον ψεύτικο κόσμο για να πάνε στον αληθινό και άυλο κόσμο. Και αυτό πιστεύουν θα τους δώσει την ευκαιρία να συναντήσουν εκεί τους προγόνους τους και τους φίλους τους και θα ζήσουν μαζί τους ευτυχισμένα και ειρηνικά.

Είναι βέβαια και άλλοι άνθρωποι που πιστεύουν στη μετεμψύχωση ή ότι τα πνεύματα μας μένουν στη γη μέχρι που να εξιλεωθούν και οι μεν δίκαιοι πηγαίνουν στον παράδεισο οι δε άδικοι που δεν μπόρεσαν να λυτρωθούν πηγαίνουν στην κόλαση.

Το ερώτημα βέβαια είναι ποιον από όλους τους σοφούς να πιστέψουμε. Και επειδή δεν υπάρχει ακόμη καμιά τεκμηριωμένη απάντηση είμαστε αναγκασμένοι να εκλέξουμε εκείνο που προτιμούμε και να συνεχίσουμε το δρόμο μας βάζοντας μέσα μας ορισμένα μηνύματα που εκληρονομήσαμε από τους προγόνους μας. Βέβαια εκείνο που προέχει είναι ότι η ζωή δεν είναι τραγωδία αλλά γλυκιά πολύ γλυκιά αρκεί να έχουμε μέσα μας τα στοιχεία εκείνα που ξέρουν να κλέπτουν από την μνήμη μας το θάνατον. Και αυτά είναι η ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο και οι νόμοι της πρακτικής αρετής που δεν είναι άλλοι από την σωφροσύνη και την υπομονή, την αγάπη προς τον πλησίον μας και την σκληράν και τίμιαν εργασία.

Νομίζω πως όλοι συμφωνούν πως μόνο αυτά τα μηνύματα ξέρουν να προσφέρουν στον άνθρωπο ευτυχία και να τον κάμνουν να λατρεύει την ζωή και να την δίδει μόνο όταν την χρειαστεί η πατρίδα του και η ευτυχία των συνανθρώπων του.